

PARSHAT KI TEITZEI 2015 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

1. DEVARIM, 22:6-7 – THE MITZVAH OF ‘SHILUACH HAKAN’

כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים; לא תקח האם על הבנים. שלח תשלח את האם, ואת הבנים תקח לך; למען ייטב לך והארכת ימים.

2. BRACHOT 33B – NOTHING TO DO WITH GOD’S COMPASSION

משנה: האומר על קן צפור יגיעו רחמיך... משתקין אותו. גמרא: על קן צפור יגיעו רחמיך מאי טעמא? חד אמר מפני שמטיל קנאה במעשה בראשית, וחד אמר מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים ואינן אלא גזרות.

3. RAMBAM ON MISHNAYOT – DON’T ATTACH ANY REASON TO THIS MITZVA

משתקים אותו, מפני שהוא תולה טעם זאת המצוה בחמלת הקב"ה על העוף, ואין הדבר כן, שאילו היה מדרך הרחמנות לא צוה לשחוט חיה או עוף כלל, אבל היא מצוה מקובלת אין לה טעם.

4. MIDRASH RABBA/TANCHUMA – WHY DOES GOD CARE HOW WE KILL ANIMALS?

בראשית רבה: רב אמר לא נתנו המצות אלא לצרף בהן את הבריות. וכי מה איכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף? הרי לא נתנו המצות אלא לצרף בהם את הבריות. תנחומא: תדע שלא נצטוו השחיטה הזו אלא כדי לצרף את ישראל כי לעתיד לבא עושה סעודה לצדיקים מן הבהמה ולויתן ואין שם שחיטה.

5. RAMBAM, MOREH NEVUCHIM – WHAT IS THE PURPOSE OF MITZVOT?

כמו שחלקו אנשי העיון מבעלי התורה אם מעשיו ית' נמשכים אחר חכמה או אחר רצון לבד, לא לבקשת תכלית כלל, כן חלקו זאת המחלוקת בעצמה במה שנתן לנו מן המצוות. שיש מי שלא יבקש לזה סיבה כלל ויאמר שהתורות כולם נמשכות אחר הרצון לבד, ויש מי שיאמר שכל מצוה ואזהרה מהם נמשכת אחר החכמה... ושהמצוות כולם יש להם סיבה ומפני התועלת צווה בהם..... לא יאמין המון החכמים שהם ענינים שאין להם סיבה כלל ולא בוקש להם תכלית, כי זה יביא לפעולות הבל, אבל יאמין המון החכמים שיש להם... תכלית מועילה על כל פנים, אלא שנעלמה ממנו, אם לקיצור דעותינו או לחסרון חכמתנו. כל המצוות... יש תכלית מועילה.... מהם מה שהתבאר לנו צד התועלת בהם, כאזהרה מן הרציחה ומן הגניבה, ומהם מה שלא התבארה תועלתם כמו... איסור ה'ערלה' וכלאי הכרם'.....

אלא שאני מצאתי דבר חז"ל... יראה ממנו בתחילת מחשבה שקצת המצוות אין להם עילה אלא המצוה בהם לבד, ולא כון בהם תכלית אחר ולא תועלת נמצאת, והוא אמרם שם: וכי מה אכפת לו להקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף? הרי לא נתנו המצות אלא לצרף בהם את הבריות.... פרשתי אני בו פרוש.... שכלל המצוה יש לה סיבה בהכרח ומפני תועלת אחת צווה בה, אבל חלקיה הם אשר נאמר בהם שהם למצוה לבד. והמשל בו: שהריגת בעלי החיים לצורך המזון הטוב מבוארת התועלת... אמנם היותה בשחיטה, לא בנחירה... אלו וכיוצא בהם 'לצרוף בהן את הבריות'....

6. RAMBAN - WHAT IS THE PURPOSE OF SHILUACH HAKAN?

הטעם לבלתי היות לנו לב אכזרי ולא נרחם, או שלא יתיר הכתוב לעשות השחתה לעקור המין, אע"פ שהתיר השחיטה במין ההוא. והנה ההורג האם והבנים ביום אחד, או לוקח אותם בהיות להם דרור לעוף, כאלו יכרית המין ההוא....[דברי חז"ל] אשר נתקשו על הרב, כפי דעתי עניין אחר להם, שרצו לומר שאין התועלת במצות להקב"ה בעצמו יתעלה, אבל התועלת באדם עצמו, למנוע ממנו נזק או אמונה רעה או מידה מגונה, או לזכור הנסים ונפלאות הבורא יתברך ולדעת את השם. וזהו "לצרף בהן"... להוציא מלבנו כל אמונה רעה ולהודיענו האמת ולזכרו תמיד.

והביא ראייה מן השוחט מן הצואר והעורף, לומר שכולם לנו ולא להקב"ה, לפי שלא יתכן לומר בשחיטה שיהא בה תועלת וכבוד לבורא יתברך בצואר יותר מהעורף, או הניחור, אלא לנו הם להדריכנו בנתיבות הרחמים גם בעת השחיטה....וכן מה שאמרו לפי שעושה מדותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזרות, לומר שלא חס האל על קן צפור, ולא הגיעו רחמיו על אותו ואת בנו, שאין רחמיו מגיעין בבעלי הנפש הבהמית למנוע אותנו מלעשות בהם צרכנו, שאם כן היה אוסר השחיטה. אבל טעם המניעה ללמד אותנו מדת הרחמנות ושלא נתאכזר כי האכזריות תתפשט בנפש האדם....והנה המצות האלה בבהמה ובעוף אינן רחמנות עליהם, אלא גזירות בנו להדריכנו וללמד אותנו המדות הטובות.

6. MAHARAL - THE METHOD OF DOING A MITZVAH IS IMPORTANT FOR THE SOUL

אחר שבארנו לך כי מדות השם יתברך גזרות על ישראל כמלך הגוזר על עמו, אין עליך לחשוב כמו שחשב הרמב"ם ז"ל בפירוש המאמר הזה, שדעת חז"ל שגזר עלינו המצות ואין להם טעם, רק שהם גזרה לנסות ישראל ולצרף אותם אם ישמרו את מצותיו.....והרי כי כל דבר שבתורה בכלל ובפרט הכל דברי חכמה, ולא כמו שחשב הוא כי לדברים הפרטיים אין טעם כלל, כי לא היה זה תורה של חכמה. והרמב"ן פירש...מביא ראייה מן השוחט מן הצואר או מן העורף לומר שכולם לתועלת לנו ולא להקב"ה....ואי אפשר לומר שיהיו מצות התורה על דרך שפירש הרמב"ן ז"ל, לקבוע בנו מדות טובות...כי רוב מצות לא נדע טעמם, ואם כן איזה דרך ישכון אור המצות?

אמנם מה שאמר 'לא נתנה תורה רק לצרף הבריות'... הפירוש כי המצוות...בעצמם מצרפים נפש האדם....וזהו פירוש ומה אכפת להקדוש ברוך הוא בין שוחט מן הצואר ובין שוחט מן העורף כי בודאי מצד עצם הפעולה אין לחלוק, רק שכך ראוי אל המקבל לפי סדר השכלי.

והתבאר לך, שאל יאמר האדם כי המצות הם שהשם יתברך רוצה שחיטה בעצמה, רק מפני שהשחיטה הוא מעשה שראוי אל האדם, לא מצד עצם השחיטה....ולפיכך לעתיד, כאשר השם יתברך יעשה סעודה לצדיקים, לא תהא שום שחיטה כלל, מאחר כי השחיטה היא לצרוף האדם, ולעתיד לא יהיה צריך צירוף, כי האדם יהיה אז בשלמות מעלתו. ואלו היה השחיטה טובה וראויה מצד עצמה, אם כן למה תהא השחיטה בטילה?..... רק כי השחיטה היא לצרף האדם, מצד כי מעשה השחיטה השכל מחייב זה שכך יעשה האדם, ובזה האדם הוא בפועל השלמות. ולפיכך המצוה הזאת היא צירוף נפשו שהיא מלמעלה.